

Senovės Egiptas

Senovės Egiptas ir Nilas

Didžiąją senojo Egipto teritorijos dalį užėmė dykuma. Jei ne upė Nilas, žmonės nebūtų galėję ten gyventi. Nilas - tai ilgiausia pasaulyje upė, tekanti per keletą valstybių. Pasiekęs plačiausią upės vagą Egipte, Nilas įteka į Viduržemio jūrą.

Egipte, kaip ir Mesopotamijoje, žmonių gyvenimui ir žemdirbystei labai svarbų vaidmenį vaidino upė, kuri kasmet vis tuo pačiu laiku patvindavo ir išsiliedavo iš savo krantų. Potvynio laikas tęsdavosi nuo liepos iki spalio mėnesio. Egiptiečiai žinojo kada prasidės potvynis ir jam ruošėsi: miestus ir laukus apdėdavo volais, ištuštindavo užtvankas. Potvyniai Egipte buvo mažesni už Mesopotamijos potvynius.

Daugelis egiptiečių užsiėmė žemdirbyste. Jie sodino ir augino daržoves, laikė naminius gyvulius, medžiojo ir žvejojo. Kai kurie buvo amatininkais: mūrininkais, kepėjais, laivų statytojais ir kalviais.

Žemdirbiai laukuose augindavo linus, iš kurių žemdirbių žmonos audė medžiagas. Kai kurios šeimos upės slėnyje rinkdavo į nendres panašius augalus vadinamus papirusu. Žodis popierius yra kilęs iš papiruso pavadinimo.

Egiptiečiai išrado hieroglifų raštą. Mesopotamijoje žmonės rašmenis braižė molinėse lentelėse, o egiptiečiai rašė ant papiruso.

Hieroglifai rašomi papiruse

Faraonas

Egiptą valdė galingas karalius. Karalius gyveno didžiuliuose rūmuose ir rūpinosi egiptiečių gerove. Egiptiečiai tikėjo, kad karalius buvo dievo sūnus ir dėl to niekas nedrįsdavo jį kreiptis vardu. Jį visi vadino faraonu, o tai reiškė «didelis namas». Faraono titulo nebuvo įmanoma įsigyti, jį sūnus galėjo tik paveldėti iš tėvo. Egiptiečiai turėjo faraonui mokėti duoklę. Tuo metu duoklė buvo mokama ne pinigais, bet dalimi užauginto derliaus, šalies amatininkų dirbiniais ir t.

Faraono užsakymu ir su miestelėnų pagalba buvo statomos užtvankos, kasami kanalai skirti daržų laistymui ir statomos šventyklos.

Piramidės

Egiptas garsėja didžiosiomis piramidėmis, kiuose palaidoti šalies karaliai. Egiptiečiai tikėjo gyvenimu po mirties, dėl to rūpinosi, kad valdovai būtų deramai palaidoti. Kapavietėse sudėdavo auksą, maisto, drabužius ir ginklus, viską kas galėjo pasitarnauti kitame gyvenime. Mirusį kūną suvyniodavo į audeklą ir darydavo mumiją. Pirmiausia mirusiojo kūną nuplaudavo ir sutvarkydavo. Į atskirus indus sudėdavo išimtus vidaus organus ir smegenis, kūne palikdavo tik širdį. Tuomet kūną įtrindavo aliejais ir tepalais ir suvyniodavo į drobės juostas. Galiausiai mumija būdavo įdedama į specialų karstą – sarkofagą, o ant jo buvo uždedamas mirusiojo atvaizdas – paveikslas.

Mumija karste

Kai kurie faraonai ir keletas ypatingai turtingų Egipto žmonių specialiai statėsi sau piramides. Egipte buvo pastatyta maždaug 50 piramidžių. Didžiausia iš jų vadinama Cheopso piramide. Ji pastatyta faraono Cheopso garbei, kuris valdė Egiptą 2589 – 2566 m. p. Kr. Cheopso piramidė yra netoli Egipto sostinės Kairo, Gizos mieste, dykumoje. Faraonų kapavietės ir mumijos rastos ir Luksore, Karalių slėnyje.

Ar žinai, kad

- 96% Egipto ploto sudaro dykuma.
- Nilas yra 6500 km ilgio.
- Egipto piramidės laikomos vienu iš septynių pasaulio stebuklų (ar gali surasti dar šešis pasaulio stebuklus?)
- Cheopso piramidė yra 137 metrų aukščio. Jos statybai sunaudota 2 ½ milijonų akmenų blokų.
- Piramidės viršūnė yra auksinė.
- Pasaulyje žymių piramidžių randama ir Meksikoje, ir Peru.
- Visais laikais plėšikai vogė piramidėse esančius turtus ir brangenybes.

a		h		o		v	
b		i		p		w	
c		j		q		x	
d		k		r		y	
e		l		s		z	
f		m		t		sh	
g		n		u			

Užduotys

Naudodamasis abėcėle «išversk» žodžius į norvegų kalbą.

